

Opetus- ja kulttuuriministeriö
PL 29
00023 Valtioneuvosto

Kaupallisen Opetuksen Edistämisliton hallitus on huolestuneena seurannut keskustelua suunnitellusta kotouttamisesta ja päättänyt esittää Opetus- ja kulttuuriministeriölle kannanoton siitä, miten kotoutumista voitaisiin nopeuttaa.

Tärkeintä ja vaikeinta on suomen kielen taito

Ylivoimaisesti suurin este maahanmuuttajien työllistymiselle on suomen kielitaidon heikkous. Suomen kielen oppiminen vaatii paljon työtä ja aikaa.

Yhdysvaltain ulkoministeriön virkamiesten kielikoulutuksesta vastaavan FSI:n (Foreign Service Institute) mukaan suomen kielen opiskelu niin, että kielellä voi työskennellä, vaatii englanninkieliseltäkin 11 kuukauden päätoimisen opiskelun, 25 tuntia viikossa. Kun monet turvapaikanhakijat joutuvat ensin opiskelemaan latinalaiset kirjaimet ja monet myös luku- ja kirjoitustaidon, työtä tarvitaan huomattavasti enemmän. Jos opiskelu ei ole päätoimista, ajat tietenkin pitenevät.

Maahanmuuttovirasto on nyt tehostamassa turvapaikkahakemusten käsittelyä niin, että viime vuoden hakemukset saadaan käsiteltyä elokuun loppuun mennessä. Jos uusia hakemuksia tulee nykyisellä vauhdilla, hakijat odottavat vastaanottokeskuksissa käsittelyä yli puoli vuotta. Mikäli hakemusmäärä kasvaa tai hakemuksen peruvien määrä vähenee sään lämmitessä, ajat pitenevät.

Puolikin vuotta on todella pitkä aika pitää tallessa alle 30-vuotiaita nuoria ilman mitään tavoitteellista toimintaa. Joissakin vastaanottokeskuksissa järjestetään jonkin verran virikkeellistä toimintaa vapaaehtoisten voimin ja jonkin verran myös kieleen liittyvää koulutusta, mutta tämä on satunnaista. Testipisteen Opetus- ja kulttuuriministeriölle tekemän selvityksen mukaan turvapaikanhakijoista noin 7 % on vailla luku- ja kirjoitustaitoa. Selvityksessä esitetäänkin, että luku- ja kirjoitustaidon opetusta järjestettäisiin jo vastaanottokeskuksissa. Lopuille 93 %:lle olisi näin tarjolla virikkeitä vain satunnaisesti.

Jotta oleskeluluvan saavat voisivat mahdollisimman nopeasti päätöksen jälkeen aloittaa ammatilliseen koulutukseen valmistavan koulutuksen, kannattaisi myös suomen kielen opetus aloittaa jo vastaanottokeskuksissa. Samalla turvapaikanhakijat saisivat realistisen kuvan siitä, mitä oppimista maahan jääviltä edellytetään ja samalla he saisivat tietoa suomalaisesta toimintakulttuurista.

Esitämme, että kielitaitoon liittyvään koulutukseen osallistuminen olisi vastaanottokeskuksessa asuvalle pakollista. Opetusta voisi olla 2-4 tuntia viikossa jos samalla ohjattaisiin verkko-opiskeluun, jota voi tehdä kirjastoissa. Näin kustannukset eivät nousisi kohtuuttoman suuriksi ja opettajat saattaisivat riittää. Kuten ministerikin on todennut, kalleimmaksi tulee epäonnistuminen kotoutuksessa.

Odotettavissa on, että ensi syksynä meillä on valtava määrä oleskeluluvan saaneita pakolaisia, jotka eivät työllisty ilman koulutusta. Valtaosa heistä siirtyy kotoutuskoulutukseen opiskelemaan suomea, mutta jos vastaanottokeskuksissa annetaan mahdollisuus, osa voisi olla jo sillä tasolla, että voi siirtyä valmistaviin koulutuksiin oppilaitoksiin. Näin heidän työllistymistään voitaisiin nopeuttaa vähintäänkin vuodella.

Ammatilliseen koulutukseen, lukiokoulutukseen ja korkeakouluopintoihin valmistavaan koulutukseen on kiireesti lisättävä opiskelupaikkoja. Oppilaitokset suunnittelevat jo ensi syksyn opetusta ja monet käyvät parhaillaan yt-neuvotteluja henkilöstön vähentämiseksi. **Ammatilliseen koulutukseen valmistavassa koulutuksessa on myös voitava opettaa nykyistä enemmän suomen kieltä kun kohderyhmänä ovat maahanmuuttajat.**

Kaupallisen Opetuksen Edistämislitto – Förbundet för främjande av merkantil undervisning ry

Carita Orlando
hallituksen puheenjohtaja

Lisätietoja toiminnanjohtaja Ritva Saastamoinen
puh 050 511 6739
sähköposti ritva.i.saastamoinen@gmail.com